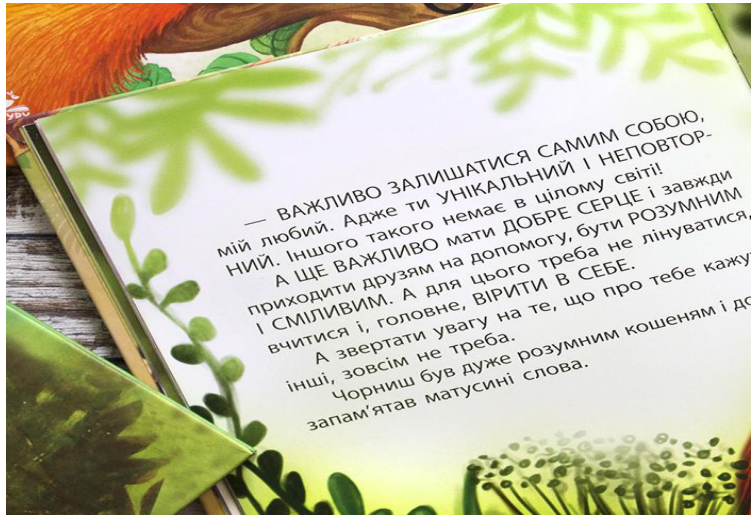

Казкотерапія
у психологічному консультуванні

Казка – це життя, придумане душею,

коли їй не підходить її реальне життя.

Соня Шаталова 10 років

План проведення 2 дня

Вступ

Розминка

1 Основні принципи роботи методу казкотерапії, психологічні механізми впливу казок.Способи проведення консультативної сесії із застосуванням методів казкотерапії.

2. Практичне застосування техніки за казкою на тему “Я” у психологічному консультуванні. Презентація власного досвіду використання одного з основних методів казкотерапії.

3.Моделювання з теми майстер-класу (дом. завдання)

Моделі відносин психолога / арт - терапевта і дитини.

Чарівник - рятівник

+ швидко включає дитини в роботу,

- немає відповідальності

Строгий психолог - вчитель

+ структура

- немає емоційного відгуку

Дослідник -

+-Довіра, співпраця, відповідальність...

Проведення консультативної сесії із застосуванням методів казкотерапії має декілька способів:

1) можна вибрати будь-яку казку, з якою клієнт готовий працювати і найкраще її пам’ятає, і поступово робити в ній незначні корективи, разом з клієнтом додавати до сюжету потрібні елементи;

2) можна запропонувати клієнту написати самому казку, вибрати казкового героя і спробувати вибудувати сюжетну лінію так, щоб у нього з’явилась можливість знайти вихід із складної ситуації.

за мотивами казки (робота з малюнками, пластичними матеріалами (пластилін, глина), з використанням ляльок, створення казкових колажів, використання МАК)

Як свідчить практика, з казкою зручно працювати, використовуючи **схему аналізу**, де слід визначити й обговорити з клієнтом тему казки, назву, персонажів (героїв казки), з’ясувати стосунки між ними, визначити труднощі й можливості їх подолання.

Як можна складати казки за допомогою карток і картинок?

(Приклад зі старшим дошкільником)

1. Беремо будь - яку картинку. Вибери будь-якого героя.

- Як тебе звати? або Уявімо як тебе звати?(“Белка”)
- Розкажи що - небудь про себе. Де ти живеш? Чи є у тебе друзі? З ким ти хочеш дружишь?. Знайди їх серед картинок.
- Що це за друзі? Пошукай бажаних друзів. З ким би хотіла дружити?
- "Білка" про що ти мрієш? Чи готовий тобі хтось допомогти, щоб здійснилася твоя мрія?(Це може бути і якість дитини)
- Чи є у тебе недруги? Хто заважає? І коли вони зустрічаються, що відбувається? Про що вони розмовляють?

Мета: наладить ці відносини шляхом казкових образів.

Вправа на знайомство

під час рухливої розминка **Станьте .. ті, хто…**

Розминка “Кути”

(з метою діагностики рівня знань учасників з обговорюваної теми, виявлення поглядів і шляхів обмірковування теми)

Є різні точки зору на тему казкотерапії. Зазначені точки зору (питання) зафіксовані на папері, аркуші якого розташовані у різних кутах аудиторії

КАЗКОТЕРАПІЯ – це одна з проективних методик аналізу особистості, один із способів більше дізнатися про себе. (?)

Прямуйте у відповідний кут приміщення, якщо поділяєте дану позицію

Прямуйте у відповідний кут приміщення,
якщо поділяєте дану позицію

КАЗКОТЕРАПІЯ – як інструмент передачі досвіду "із вуст в вуста" – це спосіб виховання в дитини особливого ставлення до світу; спосіб передачі необхідних моральних норм і правил. (?)

Прямуйте у відповідний кут приміщення,
якщо поділяєте дану позицію

КАЗКОТЕРАПІЯ – як інструмент розвитку – це слухання, придумування й обговорення казки, внаслідок чого в дитини розвиваються необхідні для ефективного існування фантазії, творчість. Дитина засвоює основні механізми пошуку та прийняття рішень. (?)

Прямуйте у відповідний кут приміщення,

якщо поділяєте дану позицію

КАЗКОТЕРАПІЯ – це лікування казками: спільне з дитиною відкриття тих знань, які живуть у душі і в цей момент є цілющими. (?)

Завдання; В своїх кутах однодумці обирають собі пару і пояснюють один одному причини вибору саме цього кута. Далі пари послідовно об’єднуються у четвірки (трійки, п’ятірки тощо, залежно від кількості однодумців), і продовжують обговорення, поки не об’єднаються усі, хто є у куті.

(10 хвилин)

Після обговорення кожний «кут» презентує свій вибір усій групі та озвучує очікування від майстер класу - саме вашого «кута».

(2 хвилини)

Казкотерапія – напрямок, що використовує казку як архетипічну метафору з метою:

- психодіагностики (проективна діагностика, що описує цілісну картину особистості, її проблемні та ресурсні елементи);
- психокорекції (розвиток креативності особистості як розширення спектра альтернативних рішень);
- психотерапії та психологічного консультування (зцілення за допомогою казки).

Мета казкотерапії — перетворити негативні образи на позитивні.

МЕТА ЗАСТОСУВАННЯ КАЗКОТЕРАПІЇ.

залежно від очікуваних результатів потрібно визначитись з метою казкотерапії у кожному конкретному випадку, зокрема:

- казкотерапія, як спосіб передачі досвіду "З ВУСТ У ВУСТА" та прищеплення загальноприйнятих моральних норм і правил поведінки у соціумі. Така казкотерапія допомагає соціалізації дитини.
- казкотерапія як інструмент розвитку особистості дитини та її здібностей.
- казкотерапія як психотерапія. Таке застосування казкотерапії дає змогу дитині подолати власні страхи, надмірну тривожність, попрацювати над виправленням негативних рис характеру.

Принципи казкотерапії

перший принцип казкотерапії — до-нести до свідомості дитини інформацію про базові життєві цінності у доступному, ненав'язливому, ці-кавому для неї вигляді.

Другий принцип казкотерапії — принцип Життєвої Сили. Казки, які ми складаємо або добираємо, обов'язково зміцнюють ві-ру дитини у власні сили, несуть позитивну життєву програму.

Третій принцип — принцип багатогранності, що розглядає будь-яку життєву ситуацію і казкову історію як кристал із безліччю граней.. Бачення цього дає можливість розширюватись світогляду дитини.

Четвертий принцип — зв'язок між реальностями, де, пізнаючи психічну реальність дитини, психолог допомагає їй взаємодіяти в соціальній реальності.

Варто завжди пам′ятати про ці принципи, використовуючи казкотерапію.

На якому етапі консультації можна застосувати методи казкотерапії ?

- на етапі встановлення контакту
- на етапі визначення запиту, особливо під час роботи з підлітками або дорослими, які не готові говорити відкрито про свої проблеми
- на діагностичному та корекційному етапах. Відповідно й казка отримує або діагностичне, або корекційне призначення.
- на етапі пошуку альтернативних рішень для вирішення проблеми або способу виходу із проблемної ситуації казковий сюжет допомагає клієнту усвідомити те, що безвихідних ситуацій не буває, щоб знайти щось, можливо, треба від чогось відмовитися, що після випробувань наступає момент визнання, успіху.

Які прийоми використовує психолог - консультант під час роботи з казкою:

1. **Допомагає клієнту аналізувати** героїв і події казок за допомогою запитань
2. **Моделює сюжет казки клієнта, допомагає додавати** до нього певні специфічні моменти, героїв, події, які є необхідними для активізації пам’яті й мислення, для стимулювання його творчості та забезпечують ефективність психологічних впливів. Відзначає позитивні зміни й почуття, не вказувати на недоліки, У вигляді підказок (багато варіантів) допоможуть клієнтові знайти та прийняти правильні рішення.

(Запропонована форма роботи застосовується для дітей у віці від 5 років.)

Психолог-консультант допомагає клієнту подивитися на свої життєві складнощі з боку, продемонструвати і обговорити ті аспекти взаємин, які, будучи джерелами труднощів, звичайно не усвідомлюються і не контролюються.

Основне завдання психолога-консультанта

Правила роботи в групі

- О - етикет (у кожного його реальність.) Прийміть і поважайте інших.
- правило СТОП - можна відмовитися говорити
- враховувати таймінг

https://www.youtube.com/watch?v=utx-isVJvys

Техніка

за казкою Гауф Вільгельм "Корабель-привид"

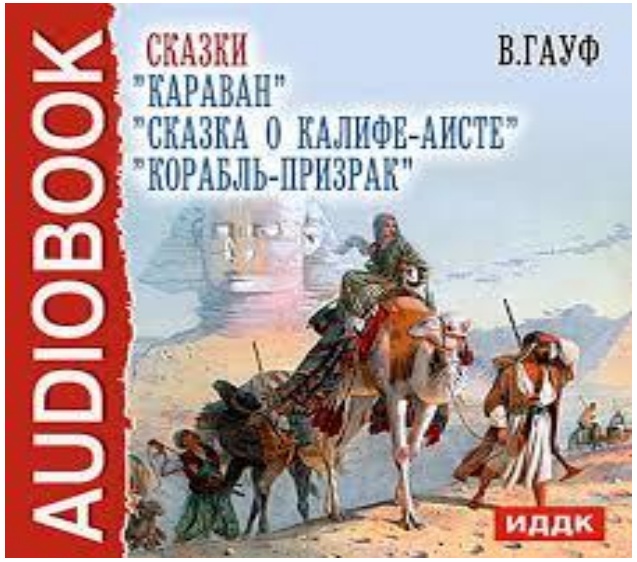

Приклади казок

Медитативні казки - казки, спрямовані на усвідомлення себе в теперішньому, «тут і зараз»

Казки, які відображають образи «ідеальних» взаємостосунків між батьками і дітьми («Казка про Короля і Королеву»);

Казки, спрямовані на розкриття потенціалу особистості, її самооцінки; на вивчення різних явищ нашого життя («Казки зоряної країни Зодіакалії», «Казка про Чарівника»).

Діагностичні можливості казки

Проективне казкове інтерв'ю. Чарівна країна всередині нас (за Т. Д. Зінкевич-Євстигнєєвою).

Казка, яку ми складаємо самі для себе,
активізує процеси в несвідомому, а це, в свою чергу, призводить до особистісного зростання і допомагає вирішувати нам самим будь-які наші життєві труднощі.

Оцініть за шкалою від 1 до 10 рівень вашої мотивації застосовувати МАК у консультуванні

1_____5_____10

Оцініть за шкалою від 1 до 10 рівень вашого розуміння як приміняли МАК у консультуванні

1_____5_____10

Оцініть за шкалою від 1 до 10 рівень ваші відчуття, то що ві зараз чвствуете

1_____5_____10

Домашнє завдання:

1. На аркуші паперу А4 описати методику або вправу (1 - 2), яку психологи можуть використовувати у психологічному консультуванні з теми «Метафоричні карти та казкотерапія у психологічному консультуванні». де є Ваш досвід роботи з нею.

Форма за зразком:

Прислати на Email: 07kinna@gmail.com описану за зразком методику або вправу

до 25 березня 2020

1. Привести 2 квітня на третій день мастер класу надрукований на А4 - опис методики або вправи (за зразком).
1. Творчі звіти учасників майстер-класу - презентувати/ провести дану методику або вправу. 2 квітня. На презентацію - 5 хвилин.

З досвіду роботи психолога назва закладу ПІБ

Назва вправи (вправа “ “)/методики

Автор цієї методики/ вправи

На якому етапі консультативної сесії проводиться дана вправа/ методика:

- на етапі встановлення контакту
- на етапі визначення запиту,
- на діагностичному або на корекційному
- на етапі пошуку альтернативних рішень для вирішення проблеми або способу виходу із проблемної ситуації

Мета:

Для якого віку: від ...років

Індивідуальна/ або групова: кількість учасників

Матеріал:

Інструкція:

Опис, як ви її проводите:

Приклад тексту казки (якщо це казкотерапія):

Питання до методики/вправи:

Рекомендована література:

1. Зинкевич-Евстигнеева, Т. Д. Практикум по сказкотерапии / Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева. - М.: Речь, 2000. - 310 с.
2. Мосина, Е. С. Почему облака превращаются в тучи? Сказкотерапия для детей и родителей / Е.С. Мосина. - М.: Генезис, 2012. - 160 с
3. Дикманн Х. Юнгианский анализ волшебных сказок. Сказание и иносказание. СПб.: Академический проект, 2000.
4. Защиринская О.В. Сказка в гостях у психологии. Психологические техники: сказкотерапия. СПб.: Издательство ДНК, 2001.
5. Пономарева В.И. Там, на неведомых дорожках.. Из практики сказкотерапии. - М.: Академический Проект; Альма Матер. - 2008.